

III. SOLUL

III.1. CALITATEA SOLURILOR: STARE ȘI TENDINȚE

III.1.1. Repartiția terenurilor pe clase de calitate

Solul reprezintă pătura superficială, aflată la granița dintre litosferă și biosferă pe care le unește și din care își obține materialele componente. Ele constituie pedosfera, adică zona de întrepătrundere a celor patru geosfere: litosfera, hidrosfera, biosfera, atmosfera.

Solul este o matrice complexă din punct de vedere al compoziției minerale, organice și organo-minerale, reprezentând sursa principală de aprovizionare a plantelor cu elemente nutritive și asigurând perpetuarea florei și faunei în numeroase lanțuri trofice.

Este constituit din punct de vedere fizic, din particule solide, apă și aer. Acestea, împreună cu depunerile de natură organică și anorganică pe sol, conduc la accelerarea proceselor fizico-chimice care au loc la nivelul solului în mod continuu.

Coloizii constituie partea cea mai dinamică a matricei solului întreținând procesele de absorbție și de schimb ionic cu soluția din sol.

Compoziția lichidă a solului se formează datorită precipitațiilor, care antrenează totodată poluanții din atmosferă pe sol, schimbând concentrația și compoziția soluției din sol.

Tabel nr. III.1.1.1. Încadrarea solurilor pe clase și tipuri în județul Bihor

Folosință	Clasa I		Clasa II		Clasa III		Clasa IV		Clasa V	
	ha	% din total folos.	ha	% din total folos.	ha	% din total folos.	ha	% din total folos.	ha	% din total folos.
Arabil	18250	5.87	8.456	27.80	94700	30.45	84562	27.19	27013	8.69
Pajiști	230	0.13	6310	3.71	55085	32.52	86270	51.00	21470	12.64
Vii	2	0.09	289	12.53	835	36.17	807	34.97	375	16.24
Livezi	58	1.24	378	8.09	2308	49.42	1508	32.30	418	8.95
TOTAL	18540	-	93.433	-	152928	-	17.3147	-	49.276	487.324

Tabel nr. III.1.1.2 Clasa de bonitare a solurilor

Specf.	U.M.	Clasa de bonitate a solurilor					Total (ha)
		I	II	III	IV	V	
Arabil	ha	18167	87457	94705	83490	27162	310981
Pajisti	ha	452	6250	54775	86458	21430	169365
Vii	ha	2	270	845	816	375	2308
Livezi	ha	58	375	2305	1522	410	4670
TOTAL	ha	18679	94352	152630	172286	49377	487324

III.1.2. Terenuri afectate de diverși factori limitativi

Alunecări

Tabel nr. III.1.2.1. Terenuri afectate de alunecări

UM	Suprafața totală	Suprafața cartată	Alunecări	DIN CARE:				
				Brazde	Valuri	Trepte	Curgăt.	Prăbuș.
ha	487324	421388	2263	1661	289	164	89	60
%	100	86	0.5	73	13	7	4	3

Terenuri inundabile

Tabel nr. III.1.2.2. Terenuri afectate de inundații

UM	Suprafața totală	Suprafața cartată	Inundabile	DIN CARE:		
				Frecvent	Rar	Foarte rar
ha	487324	421388	202430	2400	7500	192530
%	100	86	48	1.3	3.7	95

Terenuri cu soluri pseudogleizate

Tabel nr. III.1.2.3. Terenuri cu soluri pseudogleizate

UM	Suprafața totală	Suprafața cartată	Pseudogleizate	DIN CARE:				
				Slab	Moderat	Puternic	Foarte Puternic	Excesiv
ha	487324	421388	63302	36404	21574	5229	95	-
%	100	86	15	58	34	8.6	0.4	-

Terenuri cu soluri gleizate

Tabel nr. III.1.2.4. Terenuri cu soluri gleizate

UM	Suprafața totală	Suprafața cartată	Gleizate	DIN CARE:				
				Slab	Moderat	Puternic	Foarte Puternic	Excesiv
ha	487324	421388	88535	30449	37590	14335	4872	1289
%	100	86	21	34	42	16	6	2

Terenuri erodate prin apă

Tabel nr. III.1.2.5. Terenuri erodate prin apă

UM	Suprafața totală	Suprafața cartată	Erodare	DIN CARE:				
				Slab	Moderat	Puternic	Foarte puternic	Excesiv
ha	487324	421388	56328	12900	17751	13896	11976	175
%	100	86	13	22.70	31	25	21	0.30

Terenuri erodate în adâncime

Tabel nr. III.1.2.6. Terenuri erodate în adâncime

UM	Suprafața totală	Suprafața cartată	Erodate	DIN CARE:		
				Șiroiri	Ogașe	Ravene
ha	487324	421388	2220	1258	568	394
%	100	86	0.5	57	25	18

Terenuri cu soluri poluate

Tabel nr. III.1.2.7. Terenuri cu soluri poluate

UM	Suprafața totală	Suprafața cartată	Poluate	DIN CARE:						
				Excavații	Halde	Rezidii petrol.	Eroz. Alunec.	Sărăturare	Acidifiere	Exces apă
ha	487324	421388	320953	29	355	105	4483	39422	270882	5677
%	100	86	77	0.01	0.11	0.03	1.39	12.28	84.40	1.78

Atributul fundamental al solului este de a fi mediu de viață al plantelor și de a face posibilă obținerea de producții vegetale.

Această proprietate poartă numele de fertilitate, solul devenind o condiție vitală pentru "existența și perpetuarea generațiilor viitoare".

Analizând tipurile de sol din județul Bihor din punct de vedere al categoriilor de folosințe, rezultă că din suprafața totală de teren agricol 487324 ha, 310981 ha este reprezentată de teren arabil, 169365 ha de pajiști, 2308 ha vii și 4670 ha livezi.

Terenurile agricole ale județului Bihor sunt acoperite cu o varietate mare de tipuri de sol. Predomină solurile luvice și luvisolurile, reprezentând 105602 ha, adică o suprafață de 29.07%, urmând în ordine descrescândă eutricambosoluri, solurile aluviale, preluvosoluri, cernoziomuri, etc.

Cele mai mici suprafețe sunt reprezentate de planosoluri, reprezentând 390 ha, preluvosoluri roșcate 320 ha și luvosoluri roșcate 279 ha.

Calitatea terenurilor din județul Bihor este prezentată pe clase de bonitare și pe moduri de folosință în tabelul de mai jos

Tabel nr. III.1.2.8. Clase de bonitare și moduri de folosință a terenurilor din jud. Bihor

Nr. crt.	Folosința	Clasa I		Clasa II		Clasa III		Clasa IV		Clasa IV		TOTAL ha
		ha	NB	ha	NB	ha	NB	ha	NB	ha	NB	
1	Arabil	18167	86	87457	72	94705	53	83490	33	27162	16	310981
2	Pajiști	452	81	6250	63	54775	51	86458	33	21430	18	169365
3	Vii	2	90	270	72	845	52	816	34	375	15	2308
4	Livezi	58	94	375	72	2305	51	1522	33	410	16	4670
TOTAL		18679	-	94352	-	152630	-	172286	-	49377	-	487324

Principalele restricții ale calității solurilor

Din cercetările efectuate de O.S.P.A. Bihor cu ocazia studiilor întocmite pentru teritoriile administrative din județul Bihor, calitatea solurilor este, într-o măsură mai mică sau mai mare, influențată de una sau mai multe restricții. Acestea sunt determinate fie de factori naturali (roca parentală, climă, forme de relief, factorul biotic, apă), fie de acțiuni antropice (agricole sau industriale) și au ca efect scăderea calității solurilor.

În tabelul de mai jos sunt prezentate principalele restricții ale calității solurilor cu care se confruntă județul Bihor.

Tabel nr. III.1.2.9. Grupe de terenuri afectate de procese de degradare

Grupe de terenuri afectate de procese de degradare	Suprafața afectată (ha)
Terenuri cu eroziune de suprafață	56328
Terenuri cu eroziune în adâncime (ogașe, ravene, torente)	191
Terenuri afectate de alunecări active (prăbușiri, surpări)	942
Terenuri nisipoase expuse erodării de către apă și vânt	6197
Terenuri cu aglomerări de pietriș, bolovăniș, grohotiș, stâncării	8743
Terenuri cu exces permanent de umiditate și mlaștini	5677
Terenuri sărăturate și acide	143351
Terenuri poluate cu substanțe chimice petroliere și / sau noxe	105
Terenuri ocupate cu halde miniere , deșeuri industriale și / sau menajere	351
Terenuri neproductive	4204
Terenuri cu biocenoză afectate sau distruse	2500
TOTAL	228589

Monitorizarea calității solurilor

Informațiile care rezultă din studiile pedologice și de bonitare puse la dispoziție de Oficiul Județean de Studiile Pedologice și Agrochimice Bihor sunt foarte importante pentru realizarea părții economice a cadastrului agricol și a proiectelor de organizare și amenajare a teritoriului agricol.

În contextul conservării și sporirii fertilității solurilor este foarte important, ca prin studiile elaborate, să se facă o analiză detaliată a factorilor limitativi și restrictivi ai producției agricole, în vederea identificării solurilor supuse degradării și poluării, cu slabă vocație pentru o agricultură durabilă și economică, pentru a se putea interveni prin activități de organizare, prin acțiuni de prevenire sau prin lucrări de combatere și ameliorare.

III.2. ZONE CRITICE SUB ASPECTUL DEGRADĂRII SOLURILOR

III.2.1. Zone afectate de procese naturale

Inventarul terenurilor afectate de diferite procedee:

- inventarul alunecărilor de terenuri, tipuri de alunecări, măsuri de consolidare și prevenire;
- inventarul siturilor contaminate, natura poluantului și tipul de activitate ce a provocat poluarea, suprafața contaminată , localizarea poluanților.

- 1. Poluare prin:**
- exploatare minieră 5 ha
  - balastieră 21 ha
  - carieră 4 ha
  - halde și depozite 355 ha
  - rezidii petroliere 105 ha
  - halde steril 119.52 ha

- 2. Eroziune:**
- șiroiri 1258 ha
  - ogașe 568 ha
  - ravene 394 ha

Acest fenomen ocupă o suprafață de 2220 ha, reprezentând cca. 0,5% din terenurile agricole afectate.

Din studiile efectuate de Oficiul Județean de Studii Pedologice și Agrochimice Bihor reiese că ponderea cea mai mare o dețin șiroirile și rigolele (1258 ha) din totalul de 2220 ha.

Prin recurgerea la practici agricole neadecvate se manifestă tendința de extindere și agravare a acestui fenomen, cu precădere în zona de deal.

- 3. Alunecări de teren:**
- brazde 1661 ha
  - valuri 289 ha
  - trepte 164 ha
  - curgătoare 89 ha
  - prăbușire 60 ha

Acest fenomen de degradare a terenurilor agricole se manifestă pe o suprafață de 2263 ha, reprezentând 0,5% din suprafața cartată, cu intensitate mai mică sau mai mare, cele mai frecvente sunt alunecările în brazde (73%).

Fenomenul de alunecare se manifestă mai ales în zona de deal pe terenurile ocupate de pășuni și pe cele defrișate (Sâmbăta, Răbăgani Derna, Popești etc.). Aceste fenomene se regăsesc sub formă de prăbușiri în zonele limitrofe a exploatațiilor miniere de suprafață.

- 4. Sărăturare:**
- slabă 38122 ha
  - moderată 900 ha
  - puternică 400 ha

- 5. Acidifiere:**
- slabă 129298 ha
  - moderată 118716 ha
  - puternică 22868 ha

Din studiile efectuate rezultă că 84,4 % din terenurile cartate reprezintă terenurile acidifiolate și 12,3% reprezintă terenurile sărăturate.

Solurile puternic acide și slab acide ocupă o suprafață de 270882 ha, adică 79% din suprafața cartată agrochimic de 343381 ha, restul suprafețelor fiind neutre, slab alcaline, alcaline și puternic alcaline.

Pentru combaterea acestui fenomen se impun măsuri ferme de corectare a stării de reacție a solurilor prin aplicarea de amendamente, în special carbonat de calciu.

Dintre localitățile județului Bihor pe teritoriul cărora s-au identificat soluri acidefiatate fac parte: Sâmbăta, Ceica, Căbești, Hidișelul de Sus, Oradea, Cociuba Mare, Marghita, Sânmartin, Drăgești, Tinca, iar cele cu soluri sărăturate: Cefa, Mădăras, Salonta.

6. Soluri cu exces de apă: - slab 95 ha
- moderat 4698 ha
- puternic 884 ha

Soluri cu exces de apă au fost identificate de către Oficiul Județean de Studii Pedologice și Agrochimice Bihor pe o suprafață de 5677 ha în zone ca: Cefa, Avram Iancu, Sălacea, Tarcea etc.

III.3. PRESIUNI ASUPRA STĂRII DE CALITATE A SOLURILOR

III.3.1 Utilizare și consumul de îngrășăminte

OSPA execută lucrări privind managementul produselor organice și reziduale pe terenurile exploatate de fermele zootehnice din județ. Prin prelevare de probe rezultă cantitatea eficientă de azot din sol la care se adaugă azotul existent în îngrășământul organic aplicat. Terenurile agricole sunt proprietate privată, ca urmare este foarte greu să se intervină în modul de exploatare acestor terenuri, unde se urmărește obținerea unor venituri cât mai mari și sigure. În ultimii ani nu se constată surplus de azot ca urmare a depășirii cantității de 170-210 kg/ha (specificare prevăzută în Codul bunelor practici agricole).

III.3.2 Consumul de produse de protecția plantelor

Nu deținem date.

III.3.3 Evoluția suprafețelor de îmbunătățiri funciare

Nu deținem date.

III.4. PROGNOZE ȘI ACȚIUNI ÎNTREPRINSE PENTRU AMELIORAREA STĂRII DE CALITATE A SOLURILOR

Elaborarea de studii pentru redarea în circuitul agricol a unor terenuri degradate de activității miniere;

- Elaborarea de studii pentru refacerea ecologică a unor soluri afectate de poluarea cu petrol și apă sărată;
- Efectuarea de studii care să asigure o folosire rațională a îngrășămintelor chimice și naturale, cu scopul îmbunătățirii calității solurilor și prevenirii poluării solurilor și apelor;
- Elaborarea de studii pentru ameliorarea stării de reacție a solurilor și stabilirea necesarului de amendamente;

- Elaborarea unor studii pedologice și agrochimice pentru managementul produselor organice reziduale provenite din activități agricole;
- Realizarea unor lucrări pentru utilizarea cât mai judicioasă a resurselor de sol din județ, în contextul unor etici ecologice și al principiilor dezvoltării durabile;
- Elaborarea unor studii speciale care să stea la baza programelor pentru lucrări de îmbunătățirii funciare, agropedoameliorative și de investiții în agricultură, precum și organizarea și sistematizarea teritoriului agricol, înființarea plantațiilor de pomi, vie, amenajarea pășunilor, sere, solarii, amenajamente silvice și piscicole.

Modalități de investigare

Printre cazurile în care se realizează investigarea și evaluarea poluării solului și subsolului se numără :

- constatarea unei poluări parțial periculoasă pentru sănătatea oamenilor și pentru mediu;
- elaborarea bilanțului de mediu ;
- stabilirea obligațiilor de mediu, în cazul schimbării statutului juridic al terenurilor pe care s-a desfășurat o activitate cu impact asupra mediului.

Este stabilită obligația pentru operatorul economic sau deținătorul unui teren, ca la încetarea activității cu impact asupra mediului ecologic, la schimbarea activității sau a destinației terenului să realizeze investigarea și evaluarea poluării mediului ecologic.

Reconstrucția ecologică a solurilor constă în:

- Refacerea sau amenajarea ecologică a careurilor de sondă în vederea prevenirii poluării solului cu fluide de sondă și implicit a migrării poluanților pe orizontală în apele de suprafață sau pe verticală în apa freatică, în cazul sondelor de extracție țigăi, înlocuirea conductelor de țigăi, acolo unde este necesar.
- Refacerea suprafețelor pentru care au fost identificate poluări semnificative ale solului cu hidrocarburi petroliere prin aplicarea de tratamente agropedoameliorative pe bază de fertilizanți minerali. Aplicarea amendamentelor necesare refacerii suprafețelor poluate se face pe solul proaspăt săpat și bine umezit, perioada optimă privind temperatura și umiditatea fiind sfârșitul primăverii și începutul toamnei.

Pentru stațiile de epurare a produselor petroliere este recomandată introducerea unei trepte biologice înainte de evacuarea în emisar.

- Monitorizarea nivelului de poluare a solului, în special pe direcția de curgere a pânzei freactice și compararea cu o probă martor prelevată dintr-o zonă în care nu s-au desfășurat activități de tip industrial, pentru depozitele de deșeuri.
- Existența unei Legi a protecției și conservării solului, prin prevederile ei, alături de Codul de bune practici agricole, Codul bunelor practici în fermă, alte acte normative în vigoare va influența modul de exploatare a terenurilor agricole, cu impact pozitiv asupra calității solurilor.

